

2009 1 Mayıs'na dünyadan ve Türkiye'den bir bakış

“Makul sayıda” meslektaşımızla 1 Mayıs sabahı oda merkezinde buluşup yaklaşık 8 adet barikadı aşarak diğer katılımcılarla 1 Mayıs alanına girdik. Seneler sonra Taksim’e 1 Mayıs’ta girerken çok duygulandım.

Fotoğraf: Emrah Kartal

Ecz. Muhammet ÇAĞLAR

1 Mayıs'ın işçi ve emekçi bayramı olduğunu biliriz veya işçi sınıfının birlik, beraberlik, dayanışma ve mücadele günü olduğunu da. Bu anlamda dünyaya soldan bakanlar için günün önemi çok büyüktür

Bu yazıda 1 Mayıs'ın tarihçesini değil de 2009 1 Mayıs'na ülkemizde ve dünyada iktidarların bakışını ve uygulamalarını ele almak daha anlamlı olacaktır.

Basından takip ettiğimiz kadarıyla dünyanın birçok ülkesinde coşkulu, kitlesel ve bir karnaval havasında kutlanan 1 Mayıs, ülkemizde bu yıl resmi tatil ilan edilmesine rağmen önceki yıllar gibi Taksim Meydanı (1 Mayıs Alanı) ve etrafı abluka altına alınmıştır.

Cumhuriyet tarihinden itibaren ülkemizde 1 Mayıs yasaklanmıştır. 1 Mayıs öncesi ve sonrası sol yapılanmalar, sendikalar üzerinde yoğun baskılar, gözetim ve gözaltılar olmuştur. Bu yüzden anmalar gizli ve kapalı ortamlarda yapılmıştır. Bu durum '70'lere dek sürmüştür.

Benim de katıldığım ve on binlerin katıldığı kitlesel '76 1 Mayıs' gerçekten görkem-

li, coşkulu ve tam bir bayram havasında kutlanınca, '77 1 Mayıs'ının daha kitlesel ve coşkulu geçmesi için yapılması gerekenler tespit edilmeliydi. Evet, güçlü devrimci gençlik, güçlü ve kitlesel DİSK, güçlü ve kitlesel sol yapılanmalar... Bu durum ve kitlesellik iktidarın gözünü korkutmuş olacak ki '77 1 Mayıs'ını kana bulamıştır.

Yaklaşık 500 bine varan katılım, hazırlanan pankartlar, atılan sloganlar egemen sınıflara korku ve gözdağı verdiğinden, önceden planlandığı belli olan Sular İdaresi ve Intercontinental Otel'den kitle taranmış, panikle kaçışanlar Kazancı Yokuşu'nda ezilerek yaralanmış ya da hayatlarını kaybetmişlerdir. Büyük bir coşkuyla başlayan kutlamalar 34 ölü ve yüzlerce yaralı ile anılan bir katliama dönüşmüştür. Bu yüzden 1 Mayıs Taksim'de anılır, ısrarcı olunur. Bu yüzden 1 Mayıs alanı Taksim alanı olmalıdır.

'77 1 Mayıs'ından sonra 12 Eylül öncüsünün son 1 Mayıs'ı, 1978 1 Mayıs'ı oldu. Bir yıl önceki katliama ve olağanüstü güvenlik önlemlerine rağmen 100 bini aşkın kişi Taksim alanında idi.

'80 askeri darbesi siyasi partilerin, sendikaların, deneklerin, meslek odalarının faaliyetlerine son verdiği ve 1 Mayıs da yasakladığı için o yıllarda kutlamalar yapılamamıştır. '80'li yılların sonlarına doğru önce kapalı salonlarda kutlanmış ve bazı sol siyasi yapılanmalar tarafından Taksim alanına çıkma isteği ve ısrarı da başlamıştır. Bu istek ve ısrar yoğun baskı ve şiddetle,

günün öncesi ve sonrasındaki gözaltılarla karşılanmıştır. '90'lı yıllarda çeşitli kurumlar izin alarak Çağlayan ve sonra da Kadıköy'de alanlara çıkmıştır. Bizler de İstanbul Eczacı Odası olarak bu kutlamalara katılmıştık. '96 Kadıköy 1 Mayıs da görkemli ve kitlesel geçmiştir. Ne yazık ki bu kutlama da kana bulanmış, 4 emekçi öldürülmüştür.

Taksim alanının önemi büyüktür. '77 katliamının failleri bulunamamıştır. Ayrıca iktidarın açıkladığının aksine Taksim alanı metrekare olarak Çağlayan ve Kadıköy meydanlarından 2-3 kat büyüktür. Taksim alanı 1 Mayıs haricinde başka gösterilere açılabilir. Bu anlamda Taksim ısrarı her iki kesim için de siyasi karardır. Kaç senedir Taksim ve civarı Şişli, Beşiktaş, Karaköy, Şişhane ve Kasımpaşa'dan itibaren abluka altına alınmakta, bu bölgede çalışan, yaşayan insanlar evlerine işyerlerine bile gidememektedirler. Bölgeye otobüsler çalışmamış, vapurlar çalıştırılmamış, bütün yan sokaklara barikatlar kurulmuş, bölge adeta insansızlaştırılmıştır. Alana girmek isteyenler yoğun gaz bombası ve aşırı güç kullanılarak dağıtılmış ve gözaltına alınmışlardır.

2008 1 Mayıs'ında da DİSK, KESK ve çeşitli meslek odalarına Taksim için izin verilmemiştir. Aşırı şiddet uygulanmış ve hatta DİSK'in Şişli'deki binasına, Şişli Etfal hastanesinin bahçesine gaz bombası atılmış-

Oda üyelerimiz Taksim'de...

tır. (İstanbul Tabip Odası ve İstanbul Eczacı Odası üye ve yöneticileri de bahçedeki hastalarla birlikte bu gazdan etkilenmişlerdir.) Gene barikatlar her ara sokakta kurulmuş, bölge insansızlaştırılmıştır. Bu baskı ve şiddet kamuoyunda kınanmış, bu ısrarın 2009'da gene yapılacağı bildirilmiştir.

2009 1 Mayıs yaklaşırken DİSK, KESK, bazı meslek odaları, sol siyasi yapılanmalar tarafından yapılan başvurular gene geri çevrilmiş, Türk-İş, EMEP ve bazı dernekler Kadıköy'de izinli 1 Mayıs kutlamasına katılmışlardır. Diğer yapılanmaların Taksim ısrarı üzerine "makul" sayıda insanın Taksim'e girişine izin verilmiştir. Biz de "makul sayıda" meslektaşımızla saat 10'da oda merkezinde buluşup yaklaşık 8 adet barikatı aşarak diğer kurumlardaki "makul" sayıdaki katılımcılarla 1 Mayıs alanına girdik. Alana girene kadar da yan sokaklardan girmeye çalışanlara atılan bol miktarda biber gazına maruz kaldık.

Seneler sonra Taksim'e (1 Mayıs Alanı'na) 1 Mayıs'ta girerken çok duygulandım. O coşkuyu yaşamak çok güzeldi. Bu duygu ve coşkuyu yaşamak, isteyen herkesin hakkıdır diye düşünüyorum.

Sol kesim, çeşitli sendika ve demokratik kitle örgütleri, meslek odaları Kadıköy-Taksim ikileminden vazgeçip Taksim ısrarında birleşerek "makul" sayıyı aşmalıdırlar. Daha kitlesel birliktelik içinde '77 1 Mayıs'na yakışır bir kutlama için ısrarcı olunmalıdır. ■